

47⁰/₀ i (+++) 55⁰/₀, jakkolwiek konie uznano za wolne od nosaczyny (ujemny wynik zarówno mallelizacji podskórnej jak i wiązania dopełniacza).

Ogólnie można powiedzieć, że wzmożony odczyn leukergiczny u koni (powyżej + —) wskazuje na stan chorobowy lub okres zdrowienia, przy czym silniej

zaznaczona leukergia zdaje się utrzymać dłużej niż leukocytoza lub przyspieszony OB.

Stałość odczynu oraz zależność od okresu choroby (wzrost przy powikłaniach, zmniejszanie się stopniowo w okresie zdrowienia zalecają stosowanie leukergii w praktyce klinicznej.

WACŁAW PATYRA

Wartość kliniczna badania krwi przy gruźlicy bydła*)

Streszczenie

Zespół Katedr Patologii i Terapii Zwierząt Domowych Uniw. Marii Curie - Skłodowskiej

Kierownik: Prof. Dr TADEUSZ ŻULIŃSKI

Z Kliniki Chorób Wewnętrznych Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

Kierownik: Prof. Dr ZDZISŁAW FINIK

Zjawisko opadania erytrocytów dostrzeżono już w wieku XVII przez Huntera, a zostało opracowane następnie do badań klinicznych u ludzi przez Edmunda Biernackiego 1897r. Teorie starające się wyjaśnić OB (Odczyn Biernackiego) są liczne, dość sprzeczne wzajemnie i jak dotąd nie wiele się przyczyniły do wyjaśnienia tego zjawiska. Po Biernackim ponownie zajęł się zjawiskiem opadania krwinek Szwed Fahreus nic nie wiedząc o pracach swego poprzednika. Ostatnio interesujące prace na ten temat ogłosił Zabłocki.

Piśmiennictwo weterynaryjne na temat opadania krwinek jest znacznie uboższe od piśmiennictwa lekarskiego. Z autorów polskich należy wymienić Mgleja, Lachowicza, Zenknera, Kołodziejską i Jastrzębskiego oraz po wojnie Pustówkę, Ogielskiego, Nagórskiego.

W piśmiennictwie polskim nie znalazłem pracy na temat opadania krwinek przy gruźlicy bydła, natomiast prace z tej dziedziny autorów obcych wykazują znaczne rozbieżności. I tak np. Matyszczuk (1943) na podstawie swych badań doszedł do wniosku, że reakcja opadania u bydła z rozwiniętą gruźlicą przebiega podobnie jak u jednostek zdrowych, tym samym nie może mieć zastosowania praktycznego. Natomiast Cornette (1949) u krów reagujących dodatnio na tuberkulinizację śródskórną stwierdził przyspieszenie opadania, co uważa za wskaźnik czynnej postaci gruźlicy bydłowej.

W obrazie białych ciałek krwi może wystąpić w przebiegu gruźlicy leukocytoza lub leukopenia w zależności od nasilenia procesu. Należy zacytować pogląd uczonego radzieckiego Bobrowa zalecającego badanie obrazu białych ciałek krwi, gdyż niejednokrotnie takie badanie pozwala śledzić pogorszenie lub polepszenie stanu zdrowia pacjenta.

Badania własne.

Pierwszym materiałem badawczym były krowy dostawiane do uboju w rzeźni w Lublinie w ilości 10 szt. obok tego dwa przypadki gruźlicy u krów z tut. kliniki oraz cztery krowy gruźlicze z maj. UMCS Felin.

U krów tych stwierdziłem przyspieszenie OB w ilości ponad 22 — 122 mm/godz. oraz przeważnie spa-

dek leukocytów z przesunięciem obrazu jąder w lewo.

Pewne spostrzeżenia nasunęły mi dwukrotne badanie czterech krów ośrodka Felin reagujących dodatnio na tuberkulinizację śródskórną. W badaniu pierwszym wystąpiło znaczne przyspieszenie opadania oraz nieznaczne zwiększenie ogólnej ilości ciałek białych. W drugim wykonanym w trzy miesiące po pierwszym, opad wrócił do normy, ilość ciałek białych w stosunku do pierwszego badania zmniejszyła się, wszystkie cztery sztuki wykazały znaczną poprawę stanu ogólnego. Zmiany sekcyjne u dziesięciu sztuk rzeźnianych wskazywały na ostre uogólnienie się procesu chorobowego.

Drugą grupę obejmującą 50 szt. znamionuje w badaniu krwi opad oraz ilość białych ciałek krwi w granicach fizjologicznych. Grupę tę stanowi 43 szt. ubojowych rzeźni miejskiej, 5 szt. z ośr. rolnego Jastków, 1 szt. z tut. kliniki i 1 szt. z PGR Elizówka. Zmiany sekcyjne u 43 szt. ubojowych wskazywały na proces gruźliczy przewlekły dotyczący najróżnorodniejszych narządów. Krowy ośr. Jastków i Elizówki poddano tuberkulinizacji śródskórną z wynikiem dodatnim. Dla celów kontrolnych przebadanych zostało 10 krów rzeźnych klinicznie zdrowych, bez jakichkolwiek zmian pośmiertnych. U krów tych opad wystąpił w granicach normy, a ilość ciałek białych w granicach fizjologicznych.

Reasumując wyniki pracy należy stwierdzić, że w uogólnionych ostro przebiegających procesach gruźliczych opadanie jest znacznie przyspieszone, ogólna ilość ciałek białych często zmniejszona, wśród neutrofilów widoczne przesunięcie obrazu jąder w lewo, limfocyty przeważnie w dolnych granicach fizjologicznych, niejednokrotnie eozynopenia. W procesach gruźliczych przewlekłych brak przyspieszenia opadania, ciałka białe w granicach fizjologicznych, neutrofile w dolnych granicach fizjologicznych, brak zwiększonej ilości postaci młodocianych, często eozynocytoza i limfocytoza.

Na podstawie wyników badań należy wyciągnąć wnioski, że odczyn opadania i obraz białych ciałek winien znaleźć praktyczne zastosowanie w klinicznym badaniu bydła w kierunku gruźlicy. Badania takie wykonywane w odstępach jedno — lub dwumiesięcznych, mogą pozwolić na ocenę przebiegu procesu chorobowego i nasilenia zmian chorobowych u dotkniętej jednostki.

*) Praca w całości ukaże się w Annales U. M. C. S.